

Зрењански пословни круг "ЗРЕПОК"

Краља Александра Карађорђевића број 15/III

23000 Зрењанин

Матични број: 28003480

ПИБ: 106428017

Број текућег рачуна: 205-153256-03 ("Комерцијална банка" а.д.)

Tel: 023 533 577

email: office@zrepok.rs

www.zrepok.rs

ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПОСЛОВЕ ОПШТЕ УПРАВЕ

Примљено: 11 APR 2013				
Органи	Орг. јед.	Ред. бр.	Предлог	Будноост

АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ЗРЕЊАНИН
Градска управа
Одељење комуналне полиције,
инспекцијско-надзорних послова
и ванредних ситуација
Начелнику одељења, г-дину Виријевић Игору

ПРЕДМЕТ:

**ПРИМЕДБЕ И ПРЕДЛОЗИ ЗА ЈАВНУ РАСПРАВУ О НАЦРТУ ОДЛУКЕ О
РАДНОМ ВРЕМЕНУ УГОСТИТЕЉСКИХ, ЗАНАТСКИХ И ТРГОВИНСКИХ
ОБЈЕКТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ЗРЕЊАНИНА**

Поштовани,

Основни мотив нашег учешћа у овој јавној расправи лежи у жељи да се успостави нарушени јавни ред и мир који се у граду Зрењанину најчешће догађа током ноћних сати када због неконтролисаног промета алкохола и рада бројних угоститељских и трговинских објеката долази до претеране буке и не ретко физичких обрачуна који се завршавају и са тешким повредама па и смртним исходима и то по правилу младих људи, најчешће малолетника. Осим тога, по статистици полиције, у касним вечерњим сатима се најчешће дешава и уништавање градског мобилијара и јавне па и приватне имовине. Све ово узнемирује грађане, али и ствара осећај опште несигурности што значајно квари слику о граду за који желимо да верујемо да може бити пожељан за живот.

Сматрамо да је неопходно да се по овом питању изјасне сви релевантни и одговорни фактори наше средине, а не само они који су пословно заинтересовани јер им је „бизнис“ фокусиран на касне ноћне сате те да се усклади стварност са важећим прописима и успостави законитост. Правни поредак је нарушен начином примене тренутно важеће Одлуке о радном времену угоститељских, занатских и трговинских објеката на територији града Зрењанина, не само зато што се већи број њених одредби уопште и не примењује, него и што се део материје регулише **усменим договором** једног дела трговаца и угоститеља са Градском управом. То је противправно, необавезујуће, скандалозно и вероватно невиђено у овим крајевима од доба Османске империје. Надамо се да нова одлука неће доживети судбину ове која је још увек формално на снази.

Имајући све то на уму, одлучили смо се да изнесемо следеће примедбе на Нацрт Одлуке о радном времену угоститељских, занатских и трговинских објеката на територији града Зрењанина и да понудимо одговарајуће алтернативе.

I - Сврха и циљеви овог прописа

Кратко, сажето речено, сматрамо да је сврха ове нове Одлуке да правно и на несумњив начин уреди вршење делатности на које се односи.

Исто тако, сматрамо да основни циљеви које би требало постићи овом Одлуком јесу: успостављање нарушеног јавног реда и мира, повећање безбедности грађана, а посебно заштита малолетника и омогућавање несметаног и законитог пословања привредних субјеката.

Бојимо се да се решењима понуђеним у нацрту Одлуке који је пред нама не остварује ни један од наведених циљева, него да се, напротив, постојећи проблеми још више усложњавају.

Због тога, апелујемо да се приликом формулисања сваке поједине одредбе ове одлуке имају на уму овако дефинисани сврха и циљеви прописа.

II - Обвезници

У члану 1. Нацрта, истиче се да се овом Одлуком уређује "радно време објеката у угоститељској, занатској трговинској делатности на територији града Зрењанина"

Нигде у одлуци није наведено да се она односи и на **удружења, политичке странке и спортске организације** који пружају угоститељске услуге, односно имају регистровану угоститељску делатност. Истина, пошто је наведено да се Одлука односи на све субјекте који се баве тим делатностима (подразумева се у било ком облику), може се извући закључак да се Одлука односи и на ова три облика организовања, али сматрамо да је ипак боље не оставити ником могућност да самовољно тумачи шта се на њега односи.

III - Забрана продаје и точења алкохолних пића малолетницима

Иако је проблем заштите малолетника третиран Законом о заштити потрошача, сматрамо да никад није сувишно поново га истаћи. Зато предлагемо да се на одговарајућем месту у Одлуци, у посебном члану, понови законска норма, на следећи начин:

"Забрањена је продаја, служење и поклањање алкохолних пића, укључујући пиво, односно дуванских производа, лицима млађим од 18 година живота.

У случају сумње да је потрошач лице млађе од 18 година, трговац није дужан да прода или послужи алкохолно пиће, односно дувански производ, док потрошач не омогући трговцу увид у важећу личну карту, пасош или возачку дозволу."

Пошто се ова одредба уноси у текст само зато да би се привредни субјекти на које се односи ова Одлука подсетили на законску забрану, не сматрамо целисходним да се прописује посебна казна за кршење ове обавезе, јер би она тада по сили закона морала бити двоструко нижа од оне прописане у закону, што није пожељно.

IV - Недефинисан угоститељски објекат "ноћни бар"

У члану 4. став 1. тачка 1. подтачка б). Нацрта, међу осталим угоститељским објектима, помиње се и "ноћни бар", иако такав објекат није дефинисан ни државним прописима нити у овом нацрту.

"Правилник о условима и начину обављања угоститељске делатности, начину пружања угоститељских услуга, разврставању угоститељских објеката и минимално техничким условима за уређење и опремање угоститељских објеката", који је надлежни министар донео 20. априла 2012. године, на основу и ради спровођења Закона о туризму, одређује следеће угоститељске објекте:

1. Ресторан (у чл. 15)
2. Специјализовани ресторан (ресторан домаће кухиње, кинески, италијански, вегетаријански, рибљи, ловачки, и др.) је подврста ресторана (у чл. 15)
3. Ресторан са самопослуживањем, односно експрес ресторан (у чл. 15)
4. Кафана (гостионица, крчма, коноба, механа, чарда, таверна и сл.) (у чл. 16)

5. Бар (кафетерија, аперитив бар, кафе бар, коктел бар, сендвич бар, салат бар, снек бар, бар на отвореном, паб и др.) (у чл. 16)
6. Диско бар, дансинг бар, диско клуб, кабаре бар и сл. (у чл. 16)
7. Кафе, кафић, чајџиница и сл. (у чл. 16)
8. Покретни угоститељски објекат (у чл. 16)
9. Пицерија, шпагетара, питерија, траторија, млечни ресторан, буреџџиница и слични објекти (у чл. 16)
10. Кафе-посластичарница, палачинкарница (у чл. 16)
11. Објекат брзе хране ("fast food") (у чл. 19)
12. Печењара (у чл. 19)
13. Грил (ћеваџџиница, рибљи грил, пилећи грил, роштиљница) (у чл. 19)
14. Пивница (винарија - вински подрум) (у чл. 19)
15. Бифе (бистро, buffet, биртија) (у чл. 19)

Дакле, нигде није одређено шта је то "ноћни бар", па се ни у овом нацрту Одлуке који је пред нама заправо не зна на који се угоститељски објекат мисли.

Међутим, како се у члану 24. наведеног правилника каже да **"Просторије у угоститељском објекту за исхрану и пиће диско бар односно дансинг бар, диско клуб, кабаре бар и сл. из члана 16. став 3. овог правилника, у којима се емитује музика или изводи забавни програм, морају имати додатну звучну изолацију у складу са посебним прописима, којом се обезбеђује заштита од буке станара који живе у непосредној близини овог угоститељског објекта."**, може се закључити да су то објекти који су предвиђени за рад ноћу, за разлику од ресторана, кафана, барова, кафића, пицерија и других, за које овакви услови нису прописани.

Дакле, при оваквом тумачењу, из текста Одлуке би требало избацити израз "ноћни бар", а диско баровима прописати посебно, ноћно, радно време, уз додатне услове у погледу физичког обезбеђења и забране пријема малолетника.

Уколико се то не жели, верујемо да би тада требало у самом тексту зрењанинске Одлуке одредити обележја угоститељског објекта "ноћни бар". У том случају предлажемо следећу дефиницију: "Ноћни барови су угоститељски објекти који су регистровани за обављање угоститељске делатности, саграђени од материјала који обезбеђује одговарајућу топлотну, звучну и хидро изолацију и који испуњавају услове у погледу градње, санитарне, противпожарне заштите, услове заштите на раду и заштите животне средине, прописане за ту врсту и намену објекта важећим прописима донетим у набројаним областима, који услужну делатност могу вршити само у просторијама ноћног бара, који имају посебно организовану службу обезбеђења, у којима је забрањен улазак особама млађим од 18 година живота и којима је одељење градске управе надлежно за инспекцијске послове издало потврду да су испуњени сви набројани услови."

За коју год варијанту да се определите, мишљења смо да би морале бити прописане обавезе власника оваквог угоститељског објекта да има посебно организовану службу обезбеђења и да не дозволи улазак лица млађих од 18 година живота у тај објекат.

V - Радно време диско-баров и ноћних барова

У члану 9. Нацрта стоји одредба да је **"Максимално дозвољено радно време диско-баров и ноћних барова је сваког дана од 22,00 до 03,00"** Ово нам се чини сасвим неодговарајућим и нелогичним ако се има на уму да је Нацртом одлуке предвиђено радно време осталих угоститељских објеката (од којих се не траже посебни услови) да раде викендом до 01,00 наредног дана

Сврха оваквих барова је да задовоље потребе одређене категорије потрошача (пунолетних особа) за забавним садржајима током ноћи, дакле у времену у коме су остали угоститељски објекти затворени. Пошто постоји интерес и угоститеља и корисника услуга, сматрамо да је разумније правно регулисати њихов рад него препустити ту област нелегалним организаторима забаве.

Верујемо да би, у складу са наведеним у претходној примедби и предлогу, било пожељно устројити строго контролисано окружење у коме би се могла организовати ноћна забава. Исто тако, не би требало заборавити да је главно обележје "ноћних" барова то да раде ноћу, а да не раде дању.

Имајући све ово у виду, сматрамо да је радно време оваквих објеката примереније од предложеног оно у периоду од 0 до 7 часова или оно од 22 до 6 часова наредног дана. Први предлог засновали смо на решењима која постоје у земљама у окружењу (нпр. у Хрватској и Мађарској), а други на члану 62. нашег Закона о раду, који одређује да се рад који се обавља у времену од 22,00 часа до 6,00 часова наредног дана сматра ноћним радом. Овај други предлог сматрамо и логичнијим и примеренијим зато што је сасвим у складу са нашим правним поретком и у потпуности би задовољило потребе и пружалаца услуга и њихових конзумента.

Исто тако, мишљења смо да би сви остали угоститељски објекти требало да раде максимално до 24ч. укључујући и дане викенда.

VI - Радно време бензинских станица

У члану 15. Нацрта, одређено је да **"Бензинске станице и објекти у којима се обављају производне делатности могу бити отворени, односно радити сваког дана непрекидно"**

Сматрамо да ће овакво решење, у делу који се односи на бензинске станице, поспешити кршење и ове нове одлуке, на начин на који се крши важећа, да ће изазвати протесте и дати изговор за непрописну продају алкохолних пића, те да неће испунити основни циљ, а то је да се продаја алкохолних пића учини недоступним у ноћним сатима.

Наиме, трговци у другим продајним форматима ће питати зашто њихове трговине (посебно киосци) морају да се затворе до 24,00 часа, а друге трговине, оне на бензинским пумпама, могу да раде колико хоће јер је добро познато да град Зрењанин има велики број бензинских станица од којих се више њих налази у ширем центру града.

Штавише, у светлу неких одлука Уставног суда, на пример оне коју ћемо навести нешто касније у вези аката Новог Сада, овакво решење би се могло тумачити као повреда уставних и законских **"начела слободне трговине и равноправности и забране дискриминације у погледу услова за обављање трговине"**.

Предлажемо зато следећу формулацију:

"Бензинске станице у граду могу да раде сваког дана од 5,00 до 24,00 сата, а на излазима из града сваког дананепрекидно.

Објекти у којима се обављају производне делатности могу бити отворени, односно радити сваког дана непрекидно".

Период од 5,00 до 24,00 сата је одређен зато што је то радно време прописано у овом нацрту за остале трговинске објекте који се, као и бензинске станице, баве продајом новина, дувана и алкохолних пића. Иначе, овакво решење постоји у неколико наших градова и истакнуто је од стране сталне конференције градова и општина Србије као пример добре праксе.

VII - Неуставна одредба

У члану 15. Нацрта стоји: **"...забрањена је продаја алкохолних пића после 22,00 сата."** Сличне одредбе су биле на снази и у другим градовима и Уставни суд их је прогласио несагласним са Уставом и законом.

Наводимо пример одредбе Града Новог Сада, која је прва оглашена неуставном у Одлуци Уставног суда која је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 30/2011 од 6.5.2011. године и у "Службеном листу града Новог Сада", бр. 18/2011 од 20.5.2011. године.", а у којој стоји:

"Утврђује се да Одлука о забрани продаје алкохолних пића у трговинским објектима на територији града Новог Сада ("Службени лист града Новог Сада", број 48/09), није у сагласности са Уставом и законом".

Даље, Уставни суд образлаже своју одлуку на следећи начин: "Уставом је прописана могућност ограничења слободе предузетништва само у три ситуације, и то: ради заштите здравља људи, ради заштите животне средине и природних богатстава и ради заштите безбедности Републике Србије. У све три Уставом предвиђене ситуације ограничење слободе предузетништва може се увести само законом, а не и актом јединице локалне самоуправе. Законом о трговини није дато овлашћење јединици локалне самоуправе да пропише било какво ограничење слободе предузетништва, а поготово не да забрани вршење делатности трговине у односу на једну врсту производа, на ограниченом територијалном подручју и у одређеном временском периоду. Стога су, по оцени Уставног суда, прописивањем на начин како је то учињено у оспореној Одлуци повређена уставна и законска начела слободне трговине и равноправности и забране дискриминације у погледу услова за обављање трговине. Из изложених разлога, Уставни суд је утврдио да оспорена Одлука није у сагласности са Уставом и законом."

Иста таква одредба која је донета у Граду Београду, такође је оглашена неуставном и незаконитом, уз врло слично образложење. Можете извршити увид у њу у "Службеном гласнику РС", бр. 105/2012 од 2.11.2012. године и "Службеном листу града Београда", бр. 59/2012 од 8.11.2011. године.

Дакле, продаја и точење алкохолних пића се мора ограничити на други начин, а не забраном. Сматрамо да је то могуће ограничавањем радног времена трговинских и угоститељских објеката, уз изузетак строго контролисаних окружења у диско-баровима, односно ноћним клубовима.

VIII - Непрецизна одредба

Иста одредба из члана 15. Нацрта, "**...забрањена је продаја алкохолних пића после 22,00 сата.**", чак и кад не би била неуставна и незаконита, изазвала би огромне проблеме у примени на терену, зато што је крајње непрецизна, јер се у њој одређује само почетак забране, али не и њен завршетак.

Верујемо да можемо да занемаримо то што би неки неуки обвезник могао помислити да забрана важи од 22,00 сата оног дана у коме Одлука ступа на снагу и да се никад не завршава, дакле, да важи вечно.

Међутим, оно што не можемо да занемаримо је тумачење да се овакв формулисаним одредбом забрањује продаја алкохолних пића свега **два сата дневно** - од 22,00 сата па до поноћи. Наиме, пошто се у целом нацрту Одлуке радно време одређује на часове, дакле одређује се дневно радно време, оно које траје у једном дану, може се закључити да забрана траје од 22,00 сата, па до краја дана, што значи до поноћи, када се завршава један дан и почиње нови. То би значило и да се после поноћи па до 22 сата следећег дана алкохолна пића могу продавати?!

IX - Нејасно нормирање у материји дежурних објеката

У члану 18. Нацрта, у ставу 1. стоји: "**Уколико привредни субјект има више продајних објеката може одредити дежурне објекте који ће радити недељом.**" Дакле, ова могућност је предвиђена и за угоститељске и трговачке и за занатске објекте, али само за оне који имају више објеката? Значи ли то да они који имају само један објекат немају право да раде недељом?

Даље, по одредби члана 18. Нацрта, дежурне продавнице прехранбених производа и дежурне самоуслуге, дакле **не сви** дежурни објекти, **"морају радити недељом од 08,00 до 12,00 сати, а понедељком могу бити затворене од 08,00 до 13,00 сати или од 13,00 до 20,00 сати"**.

Оваква одредба је директно у колизији са одредбом члана 15. став 1, која гласи: **"У трговинским објектима на мало радно време се самостално утврђује."** и став 2, истог члана која гласи: **"Трговински објекти и објекти услужног занатства могу да буду отворени сваког дана од 06,00 до 22,00 сата."**

Осим тога, не видимо сврху ограничавања радног времена недељом за објекат који је ионако одређен да ради тог дана, нити видимо целисходност диктирања трговцу понедељка као јединог дана у коме сме надокнадити слободан дан у објекту изгубљен због рада недељом.

Уверени смо да су све одредбе члана 18. потпуно бесмислене и да би цео члан 18. требало избрисати и допустити слободно организовање пословања недељом, уз услов да се поштују ограничења предвиђена овом одлуком као и права запослених одређена Законом о раду.

Уколико је била намера да се обезбеди снабдевање грађана и недељом (за теоретски случај да нико не жели да ради недељом), верујемо да се то може постићи употребом овлашћења локалне самоуправе из члана 20. овог нацрта (**"Услучају проглашења ванредне ситуације (пандемија, епидемија, елементарне непогоде усл.) надлежни градски орган, односно Градски штаб за ванредне ситуације или други надлежни орган у складу са законом, може својим актом одредити другачији распоред, почетак и завршетак радног времена."**) што даје сасвим довољан основ за обезбеђивање неопходних потреба грађана, уколико се за тим јави потреба.

Сходно напред изнетом, сматрамо да треба избрисати и тачку 9. члана 25. предложеног Нацрта одлуке у којој се предвиђа казна за непоштовање одредби из члана 18.

Х - Нејасни и непрецизни изрази

Нацрт који је пред нама садржи неколико нејасних, односно непрецизних израза, који могу изазвати разна нежељена тумачења.

У члану 2, помиње се моменат који је утврђен на **"видно истакнутом радном времену"**, а у члану 3. дужност привредних субјеката да **"утврђено радно време видно истакну"**. Ради се, наравно, о истицању **распоред** радног времена, а не истицању радног времена, па сматрамо да би било добро то тако и написати.

У члану 3. Нацрта, у ставу 2. спомињу се **"...подаци из става 1. овог члана..."** Пошто се у ставу 1. тог члана не набрајају никакви подаци, него се ради о распореду радног времена, предлагемо да се тај израз преформулише тако да не остави никакву сумњу у погледу значења наведене одредбе било којем лицу на које се Одлука односи.

Слично томе, члан 15. став 1. Нацрта гласи: **"У трговинским објектима на мало радно време се самостално утврђује."**, а након њега следе ставови у којима се ипак ограничава радно време. Сматрамо да би се свака забуна и самовоља могла спречити када би тај став гласио: **"У трговинским објектима на мало, радно време се самостално утврђује, у оквиру ограничења успостављених овом одлуком."**

На крају, иако се у целом тексту Нацрта радно време одређује на сате, не прецизира се дан у коме се завршава предметни временски распон. Верујемо да би израз **"... може радити до 01,00 сат наредног дана"** био јаснији од израза **"...може радити до 01,00 сат"** и томе слично.

Свесни смо чињенице да су ови нејасни и непрецизни изрази изразито техничке природе, као и да део њих можемо приписати обичним омашкама у формулацији, али сматрамо да такви какви су могу изазвати неспоразуме или, још горе, злонамерна тумачења, па зато апелујемо да се исправе.

Надамо се да ће Вам ове примедбе и предлози помоћи у формулисању текста нове Одлуке, која ће усклади стварност са важећим прописима и на територији Града Зрењанина успоставити законитост у овој материји.

У Зрењанину, 8. априла 2013. године

ЗРЕПЛОК

ЗРЕЊАНИНСКИ ПОСЛОВНИ КРУГ

Председник „Зрењанинског пословног круга“

Драган Видаковић

Dragan Vidakovic

